

Literatura.

Soukr. doc. Dr. Jarmila Veselá: **Lhůty v trestním řízení.** Knihovna Sborníku věd právních a státních, n. ř. A. č. 10, 1933, 207 str.

Dr. Veselá, která doposud hlavní pozornost věnovala otázkám kriminální psychologie a kriminalistiky, podává tu první obširnější svou práci z kriminální dogmatiky. Podle předmluvy vytkla si úkolem, „zjistiti, zda by se nenašly vůdčí jednotící myšlenky, podle kterých by bylo lze řešiti úpravu lhůt de lege ferenda“. K tomu konci v devíti kapitolách probírá jednotlivá ustanovení platného trestního řádu dříve rakouského pod nadpisy: Pojem lhůt a jejich třídění; Význam a účel lhůt; Délka lhůt; Počítání lhůt; Prodloužení a zkrácení lhůt; Dodržení lhůt; Účinky zmeškání lhůt; Navrácení v předešlý stav, a jako závěr podává Úvahu de lege ferenda. V každé kapitole připojuje k výkladu o právu platném v zemích historických stručné vylíčení odchylek podle práva platného na území dříve uherském, a vylíčení i ocenění úpravy navržené v osnově jednotného trestního řádu z r. 1929.

Jednotlivě zde reprodukovati obsah spisu by nemělo smyslu. Stačí konstatovati, že autorka s nevšední pílí při každém ustanovení podrobně probírá příslušnou literaturu i judikaturu, takže podává snad úplnou kasuistiku otázek, jež ohledně lhůt v trestním řízení se mohou vyskytnouti, i řešení otázek sporných.

Jako svědomitou sbírku materiálů k otázce lhůt možno spis jen doporučiti, a v tomto směru zůstane cennou pomůckou pro praxi i pro další práce teoretické. Bohužel pokud jde o pracovní metodu a hlavně pokud jde o vědecké zvládnutí tohoto materiálu uspokojuje spis méně. S překvapující až jednostranností omezuje se totiž autorka na literaturu a judikaturu po stránce exegetické, úplně pomíjí tu stránku věci, v níž jediné by bylo lze hledati řešení problému v předmluvě nadhozeného. Teorie práva a zvláště teorie procesního práva, jež ovšem se rozvinuly teprve po vydání dnes platného trestního řádu z r. 1873, jsou jako úmyslně pominuty, jako by pro vědecké zpracování normy autorka pokládala za jediné přijatelný stav teorie v době vydání normy. Jestliže pak autorka sama doznává, že „ustanovení platného práva obsahují úpravu často náhodnou“, což si vysvětliti můžeme právě nedostatkem teoretického prohloubení problému v době, kdy zákon byl zděláván, jest jasno, že spis nemůže se přiblížiti svému cíli, když k těmto nedostatečným teoretickým základům ničeho nepřidává.

Tak již partie o pojmu lhůt obsahuje svědomité sebrání citací jednotlivých definicí, jak v literatuře (a to výhradně v literatuře platnému trestnímu řádu věnované) se vyskytují, bez nejmenšího pokusu zhodnotiti tyto definice pomocí začlenění pojmu lhůt do souboru právních pojmů. Jestliže na př. na str. 14 autorka dochází k tvrzení, že „essentiale lhůty leží (však) v její vázanosti: strana může právě jen ve lhůtě určitý úkon předsevziti, je při tomto úkonu lhůtou vázána“, je v odporu s velkou částí svého spisu, kde správně ukazuje, že jsou lhůty i jen pořádkové, že jsou lhůty nejen pro strany, nýbrž i pro soud platící, že v mnohém směru je rozdíl mezi lhůtami platnými pro veřejného a pro soukromého žalobce atd. Ano mám za to, že sotva by se našel případ, na nějž by se uvedená charakteristika lhůt hodila. Kdyby si byla autorka lépe všimla teorie, nebylo by jí ušlo, že lhůta může býti buď součástí skutkové podstaty, s níž procesní právo spojuje určité právní účinky

(platnost úkonu je vázána lhůtou), nebo součástí právě těchto právních účinků jiné nějaké skutečnosti (kde je skutečnost *a* [skončení přípravného řízení], vzniká časově vymezené právo [u soukromého žalobce] nebo povinnost [u veřejného žalobce] předsevzítí úkon *b* [podati spisu obžalovací neb návrh na zastavení]). Jen v druhém případě, a to ještě jen, kde právní účinek je formulován jako povinnost, by bylo lze mluvit o tom, že „essentiale lhůty leží v její závaznosti“. Tu pak jiné stránky procesní teorie by byly autorku poučily, že je rozdíl (ne ovšem právníký, ale politický) mezi povinnostmi, jež procesní právo ukládá orgánům státním, tedy povinnostmi státu, a povinnostmi, jež stát ukládá občanům do procesu zasahujícím atd. Tím by teprve se bylo ukázalo, že úprava není tak náhodná, jak se na první pohled zdá, a tím by byla též autorka získala pevnější basi pro své návrhy de lege ferenda. Právě teprve jasná teoretická konstrukce ustanovení o lhůtách by byla též autorku uchránila od onoho smíšení hlediska dogmatického s hlediskem politickým, jež při řešení jednotlivých otázek někdy překvapuje svou primitivností.

Celkem odkládám spis dr. Veselé s pocitem litosti, že autorka tolik pile a svědomitostí věnovala na zdolání úlohy, jež leží patrně mimo obor jejích vědeckých zájmů. Práce činí na mne trapný dojem svědomité úlohy, k níž autorku nehnala vnitřní potřeba poznání, nýbrž vnější popud, který též v předmluvě naznačuje, popud, jenž nebyl s to, aby v ní vzbudil potřebu poznání, bez níž není skutečné vědecké práce. Jestliže se autorka nebo někdo jiný podnícen nedostatky tohoto spisu k problému vrátí, docení teprve, že tento spis je sice svědomitou prací přípravnou, ale přece jen prací přípravnou k vlastnímu pojednání o lhůtách v trestním řízení, pojednání, jež autorka nám zůstala dlužna. K a l l a b.

Dr. jur. et phil. Fritz Flandrak: **Die Auswirkungen einer individualistischen und universalistischen Staatsauffassung auf die Gestaltung des Strafrechtes.** Wien 1934. Mannsche Verlags- und Universitäts-Buchhandlung. Cena neudána.

Řešení otázky, zda společenské celky jsou toliko nesamostatným souhrnem jednotlivých individuí, jež jsou „prius“, či zda jsou samostatnými živými organismy, v nichž individua jsou toliko jejich nesamostatné části, jest zásadním problémem individualistického, pokud se týče universalistického světového nazírání. Politicky jeví se rozpor mezi oběma uvedenými směry jako zápas mezi demokratickým a autoritativním (totálním) pojetím státu. Jsou v současné době tím akutnější, že se pokusilo více států (Italie, Německo, Rusko, Rakousko) v rozsahu nestejně intenzity vědomě organizovati svůj státní život pod praporem universalistického světového nazírání. Odpovídá jen povaze státu, takto pojatého, jeho oprávnění a možnost zasahovati za účelem uskutečnění státní ideje do individuální sféry jednotlivcovy bez jakéhokoliv omezení, poněvadž zneužívá na rozdíl od států budovaných na myšlence individualistické hranice individuální sféry a volní svobody jednotlivcovy, dané jeho subjektivními právy. Je přirozeno, že i funkce práva a jeho poslání je chápána státem pojatým individualisticky odlišně od státu pojatého universalisticky. Jaký účinek projevují oba směry v oblasti práva trestního, pokouší se vysvětliti F. v této své studii. K tak lákavému úkolu ho nepochybně svedl vliv, jaký měl národně socialistický převrat v Německu na utváření trestního práva za nového režimu. Vyloživ krátce podstatu universalismu a individualismu, přechází F. ihned k úkolům trestního práva a jeho teoriím, u nichž — podle mého mínění správně — poznamenává, že účelem trestního práva je konec konců vždy ochrana právního řádu, pojatého jakkoliv. Tím dostává se k výkladu o právních statcích a učení o nich. Jsou jinak hodnoceny státem založeným na pojetí individualistickém než státem chápaným universalisticky. Důsledek toho je i různá ochrana právních statků trestní hrozbou. Tak stihá stát autoritativní daleko přísněji

trestné činy politické než stát demokratický. Trestnost činů proti čistotě rasy lze chápati toliko s hlediska universalistického, neboť s hlediska přísně individualistického je porušení čistoty rasy zcela irrelevantní stejně jako trestné činy, spáchané z odchylného politického přesvědčení. F. probírá jednotlivé právní statky podle obvyklého schématu v trestních učebnicích, velmi pečlivě je však zhodnocuje s aspektu obou směrů, uváděje hojně příklady.

Myšlenka individualistické odpovídá trestní právo s přísně vymezenými skutkovými podstatami trestných činů zákonem (zákonost trestního práva, obsažená v klasickém hesle „nullum crimen sine lege“); zárukou, že nebude do volné sféry individua zasaženo nezákonně, jest soudcovská neodvislost. Universalistické pojetí státu nepřikládá naopak myšlenka právní jistoty jednotlivcovy této důležitosti. Zde zájmy jednotlivcovy jsou úplně podřazeny ideí a zájmům státním. Úkolem trestního práva je zachytiti trestní represí jakékoliv jednání státním zájmům a tím zájmům kolektiva odporující. Jsou proto nutny skutkové podstaty široce vymezené, jež F. nazývá „Kautschukparagrafen“. Tyto skutkové podstaty jsou často pouhými směrnicemi, při čemž není vyloučena ani analogie. Dotýká se problému neodvislosti soudcovské v autoritativním státě, podotýká F., že neodporuje ani tomuto pojetí státu, ovšem v případě, že zde jest záruka aplikace norem ve smyslu vedoucí ideje státní, do jejichž služeb se soudcové bezpodmínečně postaví. Otázka tato byla i u nás nedávno předmětem polemiky v denním tisku. Jisto je, že nebyl by na trvalo udržitelný stav ani v demokratickém státě, kde by odchylným výkladem norem při jich aplikaci byl zmařen úmysl zákonodárcův, ježž jimi sledoval, a že by náprava cestou legislativní byla i tu nutná.

Nejzajímavější jsou výklady F. dotýkající se problému viny, přičitatelnosti a důvodů vylučujících trestnost činu. Pojednáváje o formách trestního činu pokouší se F. vyložití subjektivní teorii pokusu hlediskem universalistickým, objektivní hlediskem individualistickým dokládaje, že totéž platí i pokud jde o teoreticky velmi spornou otázku trestnosti účastenství. Rozpor mezi oběma filosofickými směry nejvíce se ovšem uplatňuje v otázce trestu. Zde se F. naskytla bohatá příležitost probrati s hlediska daného tématu veškeré problémy s otázkou trestu souvisící, zejména problém trestu smrti, tělesných trestů, otázku podmíněného odsouzení a propuštění, neurčitého odsouzení, zahlazení odsouzení, promlčení a konečně problém tak vášnivě diskutovaný, totiž otázku zabezpečovacích opatření.

Kniha, psaná jasným slohem, vyčerpává dané téma a splní úplně informační úkol, ježž autor svými vývody sledoval.

Dr. Karel Sv a č i n a.

Jan Hrabánek: **Soustava československého práva tiskového.** Praha, Brno 1934. Vyšlo jako svazek LXX ve Sbírce spisů právnických a národohospodářských, vyd. K. Engliš a F. Weyr. Nakladatelství Orbis, Praha XII-166 stran, cena 30 Kč.

Prací v nadpise uvedené, již předcházely od téhož autora dvě přípravná díla „Československé právo tiskové“ (1928) a „Nové československé právo tiskové“ (1933), toto vydané spolu s universitním profesorem Dr. Milotou, dostává se odborné obci čtenářské první soustavné zpracování tiskového práva čl. Pokud tomuto odvětví právnímu byly věnovány studie jiných autorů, zejména Mířičky a Storchy, v novější době pak Stránského, týkají se s výjimkou zastaralé již práce Sládečkovy jen určitých úseků tohoto právního odvětví. Rakouské tiskové právo bylo ovšem zpracováno velmi pečlivě Lisztem (Lehrbuch des österreichischen Presserechtes). Jeho učebnice, v níž s bystrostí jeho ducha vlastní pokusil se soustavně zpracovati s jednotného noetického hlediska komplex norem, zahrnujících tiskové právo, jest ovšem prací klasičskou a téměř průkopnickou, jež stala se na dlouhá léta vzorem dalším pracím

téhož oboru se týkajícím. Přidržel se jí i H., ovšem jen částečně, neboť práce Lisztova jest hledíc k době, kdy vyšla (1878), prací zastaralou a dobou předstíženou. H. měl to štěstí, že byl přítomen poradám o nových osnovách o tisku a mohl proto též zkušenosti odtud nabytých hojně použítí ve své práci při výkladu a genesi jednotlivých ustanovení. Podává stručně, aniž by tím obětoval myšlenku jasnosti, přehled historického vývoje tiskového práva v našich zemích, rozčlenil si je podle toho, do kterých právních oborů zasahuje, na tiskové právo správní, živnostenské, policejní a trestní. Definice tiskového práva jako práva, jež se týká především tisku (stránka 31) není ovšem příliš šťastná, poněvadž s hlediska normativního nic neříká. Na tom ale nezáleží, když jinak H. dané thema s hlediska příslušných předpisů právních vyčerpá. Hledaje ideové zdůvodnění československého tiskového práva souhlasí H. v podstatě s formulací Stránského, podle níž mravní legitimize veškeré svobody tisku je v odhodlání referovati podle svého svědomí a vědomí (svobodný tisk nechť je svobodný ve vůli k pravdě a péci o ni). Souhlasí-li H. s touto formulací Stránského theoreticky, rozchází se s ní pokud jde o její praktické provedení potud, že zamítá jeho názor, by byla za účelem ochrany pravdivosti veřejného mínění poskytnuta vládě a úřadům možnost opravovati i zprávy zamíčené, obáváje se právě opaku t. j. možnosti zkresení pravdivosti veřejného mínění. Prakticky spočívá problém uskutečnění myšlenky Stránského v záruce naprosté pravdivosti časopiseckých zpráv, již slouží ať přímo či nepřímo jednak tisková oprava, povinnost uveřejnění úřední vyhlášky, jednak tak zv. zjišťovací řízení, označování zpráv jako zpráv placených, postižení tiskového úplatkářství trestní repressí, trestní repressé na uveřejnění zpráv vědomě nepravdivých jakož i ochrana redaktorů před nátlakem. Z těchto institucí byla zákonem upravena toliko jen část (tisková oprava, částečně myšlenka zjišťovacího řízení nalezla ideový podklad v § 9 zákona čís. 108/1933, § 2 odst. 2 zákona čís. 126/1933, spíše rázu policejního, zakázána kolportáž tisku ohrožující veřejný klid a pořádek zejména obsahem nepravdivým nebo pravdu zkrucujícím a j.). Proto hojný poukaz H. na osud reformních návrhů směřujících k uskutečnění ideové formulace Stránského svědčí příliš jasně o tom, jak pozitivní právo jest dosud vzdáleno této ideje. Pojednav o svobodě tisku a to jak formální tak i materiální s hlediska pozitivního práva i de lege ferenda přichází H. podle mého mínění k nejzajímavějším výkladům ve své práci t. j. k výkladu pojmu tiskopisu, časopisu, odpovědného redaktora a jeho odpovědnosti za uveřejněnou zprávu, tiskaře, vydavatele a vlastníka tiskopisu, jakož i pojmu rozšiřování tiskopisu, používaje tu současně zřejmě svých praktických znalostí jichž nabyl svým povoláním jako redaktor. Pojem rozšiřování vykládá H. striktně a dochází výkladem § 6 zák. o tisku z roku 1862 k závěru shodně jako Glaser, že způsoby rozšiřování jsou v uvedeném ustanovení zákonném uvedeny taxative. Otázka je v literatuře sporná a tím méně jí mohl řešiti nejvyšší soud v konkrétním případě (rozhodnutí čís. 3785 sb. n. s.), na který H. poukazuje. Než ani za předpokladů, že § 6 zákona o tisku z roku 1862 vypočítává způsoby rozšiřování tiskopisů taxative, nelze pojmy v ustanovení tom uvedené vykládati tak úzce, jako činí H. I rozhazování tiskopisů je, jak se domnívám, jejich rozdílením (Verteilung) ovšem osobám individuálně neurčitým. Nelze také nahlédnouti, proč by tiskový zákon z roku 1862 takový způsob rozšiřování, t. j. rozhazování tiskopisů neznal a nepamatoval naň, jak míní H. S velmi spornou otázkou pojmů deliktů tiskových vypořádá se H. pečlivě uvedením významných mínění v literatuře. Sám formuluje jako tiskový delikt obsahový vše, co se v tiskopise vytiskne proti ustanovení zákona, kdežto neplní-li se to, co ohledně tiskopisu zákon vyžaduje, jde o tiskový delikt formální (str. 139). Současně srovnává jak s pojmy těmi se vypořádala i praxe. Při této příležitosti nelze souhlasiti s H., vytýká-li nejvyššímu soudu na stránce 151—152, že v případě Zm I 313/31 nepostupoval podle § 290 tr. ř., ač rozsudek, o který jde, trpí — podle mínění H. — zmatkem čís. 10 § 281 tr. ř. Postup ten je přípustný, je-li stížen rozsudek zmatkem materiálním, jakým je i zmatek § 281 čís. 10 tr. ř., na který H. poukazuje. Než pro posouzení otázky, zda rozsudek trpí materiálním zmatkem, jsou rozhodná

skutková zjištění nalézacího soudu, na něž je zrušovací soud vázán. (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). V případě H. uvedeném skutková zjištění nalézacího soudu nevyvrácená formálním zmatkem nedbalost žalovaného redaktora přímo vylučovala. Nemohl a nesměl proto zrušovací soud jsa těmito zjištěními vázán postupovati ve smyslu H. naznačeném. Rozborem předpisů upravujících trestní řízení ve věcech tiskových, zejména pojednání o vlastním řízení ve věcech tiskových, o místní a věcné příslušnosti a o zabavení tiskopisů uzavírá H. svůj v každém směru vyčerpávající výklad. Není o tom pochyby, že zasloužila práce jeho znamená cenné obohacení právnické literatury československé, k níž sáhne rad theoretik i praktik, poněvadž autor hojně poukazuje na sporné otázky a nevyhýbá se nikterak tomu, aby polemikou s literaturou i praxí nehledal cestu k sjednání jasna a případně ukázal i nové dráhy.

Dr. Karel Svačina.

Prof. Dr. Frant. V á ž n ý, II. president n. s.: **Pracovní soudy**. Brno 1934. Nakl. Čs. A. S. Právnick. 68 stran, cena 15 Kč.

Vedle řady komentářů o pracovních soudech, o nichž bylo zde referováno (na str. 146—150), přichází učebnice z povolání p. ř. profesora Masarykovy university Dr. Františka Vážného, II. presidenta nejvyššího soudu. Kromě úvodu, v němž je stručně vylíčena změna právního stavu, provedená zákonem o pracovních soudech, je celá látka probrána ve třech oddílech. Prvý pojednává o ústrojí pracovních soudů. Především jsou tu vyloženy zásadní rozdíly mezi samostatnými pracovními soudy a odděleními okresních soudů pro spory pracovní. Nato vylíčuje autor podrobně vnitřní zařízení pracovního soudu, kteréžto výklady jsou neobyčejně důležité pro pochopení celé struktury těchto soudů a porozumění všech složitých procesních otázek, tak četných v tomto novém odvětví soudní procesní disciplíny. V druhém oddíle — působnost pracovních soudů — je probrána jednak pravidelná jednak mimořádná působnost pracovních soudů. Zvláště důkladně je tu pamatováno na všechny zásadní otázky, související s příslušností pracovních soudů. Řešení jsou tu podána v neobyčejně přehledně sestaveném jasném výkladu autorově. Zvláštní zmínky tu zasluhují zvrubné výklady o uvažování příslušnosti soudem (str. 33 a násl.), kterážto otázka působila dosud praxi velké obtíže. V oddíle třetím — o řízení před pracovními soudy — je přehledně probrán celý průběh řízení ve všech třech stolicích, při čemž autor řeší řadu sporných otázek, vznikajících při výkladu všeobecné zásady § 19 zákona. Ve spise není uveden obsah knihy, obsahuje však na konci velmi zevrubný věcný seznam abecední, usnadňující orientaci při hledání jednotlivých otázek.

Nelze pochybovati o tom, že tento neobyčejně instruktivní spis autorův se stane nejenom nezbytnou studijní pomůckou, ale též důležitou příručkou praxi, které bude vodítkem při řešení spletitých otázek a výkladu neúplných a mnohde odporujících si ustanovení zákona o pracovních soudech.

K. Gerlich.

Dr. Josef Beneš: **Vojenský trestní řád**. Praha 1934. Nákladem vlastním. 791 stran cena neuvedena

Autor, podplukovník justiční služby v ministerstvu národní obrany, předkládá právnické veřejnosti velmi pečlivě sestavené texty předpisů o trestním řízení vojenském, doplněné patričním komentářem. V úvodě (str. XI—XIX) vylíčuje stručně právní stav od doby Marie Terezie až po reformu vojenského trestního řízení v roce 1912 a probírá pak přehledně vznik předpisů dnes platných. Tyto předpisy jsou pak podkladem jeho komentáře. Je to především zákon z 5. července 1912 č. 131 ř. z. o vojenském trestním řádu pro c. k. (?) zeměbranu a zákonný článek XXXIII/1912 o vojenském trestním řádu pro král. (?) uher. zeměbranu. Zde s otázkami v závorkách uvedena označení zákonů, vztahující se k bývalému zřízení monarchickému, ponechává autor v titulcích beze změny, ač podle našeho názoru již do nich nepatří, neboť jde o zákony

československé (viz revoluční zákon z 28. října 1918 č. 11 sb. n. s. na str. XIII) a novým státním zřízením byly názvy „c. k.“ a „král.“ odstraněny. Výslovně se tak stalo zákonem z 23. července 1919 čís. 449 sb. z. a n. o zákonné ochraně Československé republiky. V přílohách jsou uvedeny zákony o válečných úkonech, novela k voj. tr. řádu, zákon o pensionování vojenských soudců, zákon o ochraně cti, zákon o trestu smrti z roku 1934 a od převratu vydané amnestie. Na str. 737—742 jsou v tabulkách srovnána ustanovení voj. tr. řádu, trest. řádu a trest. poriadku, která upravují stejnou nebo příbuznou látku. Na str. 743—746 jsou sestaveny přehledy sídel a obvodů vojenských justičních úřadů. Kniha je ukončena časovým rejstříkem právních předpisů a abecedním rejstříkem věcným. Obsah spisu je neobyčejně bohatý, komentář velmi obsáhlý, doplněný četnou judikaturou, takže ho lze uvítati jako velmi cennou a důležitou pomůcku pro praxi. K. Gerlich.

Klein-Schauer-Hermann: Zivilprozessordnung und Jurisdiktionsnorm. Wien 1934. Nákl. Manz. 1232 stran, cena váz. výtisku 32 šil.

Deváté vydání tohoto nejznámějšího vydání rakouského civ. řádu soudního a jur. normy, zdědilo po svém prvním vydání (1895) také jméno hlavního tvůrce těchto zákonů Kleina. Tradiční toto vydání je doplněno a upraveno podle nejnovějšího stavu zákonodárství a judikatury, ovšem jen s ohledem na zákony a praxi nynější republiky rakouské. Proto citace české literatury je omezena jen na dobu předpřevratovou, a to jen na Právnik a Zprávy právníké jednoty moravské (předchůdce našeho Časopisu). Kniha je vypravena s obvyklou pečlivostí Manzových vydání. Vedle textu zákona, judikatury a poznámek obsahuje též velmi praktickou tabulku o cenových hranicích, měněných již osmi novelami (str. XXI.) a tabulky, vyznačující všechny změny těmito novelami provedené v jednotlivých paragrafech (str. 1172—1178) jakož i příslušné rejstříky. V dodatcích jsou uvedeny tarify advokátních odměn a svědeckých i znaleckých poplatků. Mezi předpisy o řízení ve věcech manželských je otištěn též rakouský konkordát z roku 1933 s prováděcím zákonem, kterým se uznává příslušnost církevních soudů a úřadů pro řízení o neplatnosti manželství a k dispensi v případech, kdy jde o matrimonium ratum sed non consumatum. Vykonatelnost těmto církevním výrokům propůjčuje podle tohoto zákona nejvyšší soud.

K. Gerlich.

Kelsenova práce „Ryzí nauka právní. Metoda a základní pojmy“ vyšla r. 1933 v českém jazyku ve Spírce spisů právníckých a národohospodářských (přeložil a úvodem opatřil Václav Chytil). Od té doby vyšla francouzsky: *La méthode et la notion fondamentale de la théorie pure du droit* (v *Revue de Metaphysique et de Morale*, 41. sv., 1934), polsky: *Czysta teoria prawa. Metoda a pojecia zasadnicze* (přeložil a úvodem opatřil K. W. Kumaniecki, Varšava 1934), švédsky: *Den rena rättslären. Dess metod och grundbegrepps* (*Statsretenskaplig Tidskrift*, 1933) a španělsky: *La Teoria Pura del Derecho. Método y conceptos fundamentales* (přeložil a úvodem opatřil Luis Legas y Lacambra, 1933). Naši domácí odpůrci normativní teorie, kterým tak hned něco neimponuje, krčili a krčí nad českým vydáním skepticky rameny. Jsou zvyklí na docela jiné výkony v oboru domácí právní vědy a normativní teorie může si gratulovat, že jejich skeptické stanovisko zůstalo zatím na mezinárodním fóru jakž takž neznámo, poněvadž by se jinak nebyli asi během jediného roku našli vedle Chytila hned další čtyři pošetilci, kteří Kelsenovu práci přeložili do svých jazyků. Sociologicky dala by se tato skutečnost vysvětliti snad i tak, že je československé ministerstvo financí, v jehož čele stál jak známo šestkrát stoupenec normativní teorie, tajně podplatilo (viz str. 422 tohoto sešitu).

F. W.

Hans Kelsen: Reine Rechtslehre. Einleitung in die Rechtswissenschaftliche Problematik. Leipzig und Wien 1934. Stran 236. V dodatku Bibliographie der Reinen Rechtslehre vom Dr. R. A. Métall zabírající 68 stran knihy. — Ke spisu se vrátíme.

K. Gerlich.

Manlio Udina, prof. mezinárodního práva na král. universitě v Terstu: *L'estinzione dell' Impero austro-ungarico nel diritto internazionale*. (2. vydání, 1933, 304 str. Cedam-Padova.) Autor pojednává o zániku rakousko-uherské říše velmi důkladně a s několika stran. Probrá právní povahu bývalé monarchie a zabývá se pak novými formacemi státními, jež na jejím území vznikly, tedy Československem, Polskem, Jugoslávií atd. (kap. IV.). Zvláštní kapitola věnována jest osamostatnění státu uherského (kap. V; str. 154—164) a územním ziskům se strany států již existovavších (Itálie a Rumunsko, kap. VI, str. 165—184). O Československu pojednává autor na str. 67—101 poměrně velmi podrobně. Potěšitelné jest, že všiml si při tom hojně naší domácí odborné literatury. Uvádí celou řadu československých autorů. Že kniha Udinova přišla vstříc i potřebám italským, dokazuje skutečnost, že vychází již v druhém (rozšířeném) vydání. F. W.

Annuaire de l'Institut international de droit public, 1934, 871 str. Z příkazu Mezinárodního institutu pro veřejné právo vydal jeho generální tajemník prof. B. Mirkiné-Gnetzévitch již šestý svazek této instruktivní ročenky. Obsah a jeho uspořádání zůstaly v zásadě nezměněny. O Československu jedná se na str. 747—798. — Institut konal v říjnu t. r. svůj obvyklý sjezd na pařížské právnické fakultě za předsednictví M. N. Politise. Na něm jednáno o referátě Kelsenově (diktatura strany), Scelleově (teorie mezinárodní vlády), Gascon y Marinově, Laskiově a Launově (volné uvážení) a Alejandro Alvarezově (základní práva jednotlivce a společnosti). Zvláštní pozornost vzbudila zajímavá studie Kelsenova, která, jak to je pravidlem u tohoto autora (navrženého již před delší dobou právnickou fakultou německé university v Praze, ale dosud ještě — z neznámých důvodů — nejmenovaného), jest bohata na originální myšlenky a postřehy. Autor uvádí společné vlastnosti diktatury fašistické a bolševické a to, co je liší. Společná jest jim fúze jediné politické strany se státem, liší se tím, že bolševismus jest diktaturou socialistickou (proletariátu) a fašismus diktaturou buržoasní. F. W.

Několik slov k českému překladu § 38, odst. 2. c. ř. s. Na str. 359 tohoto časopisu vytýká pan recensent mého „Civilního řádu soudního“ nesprávnost překladu § 38, odst. 2. c. ř. s., jenž v originále praví: *Das Gericht hat . . . anzuordnen*“, kdežto český překlad zní: „Soud může naříditi . . .“. Jsem osobně panu recensentovi za toto správné upozornění velmi vděčen. Vracím-li se k této věci, činím tak jen na doklad toho, jak tento nesprávný překlad přetrval celá desetiletí, nežli vyšel najevo. Práví-li pan recensent, že vina nespočívá jenom na překladateli a mluví-li o Horově překladu, mám za svou povinnost — nechť je nijak zmenšovati svou vlastní odpovědnost — upozorniti na to, že chyba v překladu je mnohem starší a vlastním překladatelem někdo jiný než já. S touto chybou překladu se totiž setkáváme již v oficiálním překladě c. ř. s., pořízeném vídeňskou redakcí říšského zákoníku a uveřejněném v říšském zákoníku v r. 1895. Odtud přešla tato chyba do všech dosavadních českých vydání c. ř. s., tak zejména do Hartmannova vydání v r. 1898. Je zajímavo, že úřední český překlad byl revidován co do jazykové správnosti prof. Gebauerem a co do věcné správnosti prof. Ottem. I těmto oběma slovným mužům, známým svou úzkostlivou svědomitostí, chyba v překladu proklouzla. Mají tedy své osudy i překlady. Hora.

Knihovna právních i živnostenských příruček. Jako svazek 8. vyšla 83 stránková brožurka Dr. Božetěcha Peška: *Jak se obhájím před soudem trestním. Princip a taktika věcné i ústní obhajoby*. Brožurka se obsahem i formou nikterak neliší od předchozích spisků téhož autora, o nichž jsme referovali v Časopise na str. 358. Pro její určení širším kruhům obecnstva je příznačné, že v brožurce je nejvíce místa věnováno deliktům mravnostním (svedení, sprznění,

násilné smilstvo), které jsou rozvedeny až do nevhodných podrobností vypracovanými praktickými případy, ačkoliv jsou tyto delikty nepatrným zlomkem celkového počtu trestních případů praxe. I v této brožurce si našel pisatel několik příležitostí k výpadům proti disciplinárnímu řízení, které prý je „libovolné a panský svémocné“ (str. 34). —kg.

* * *

Soutěž. Právnická Jednota na Slovensku, odbočka v Košiciach, vypisuje súťaž na najlepšie vypracovanie týchto otázok:

1. Podľa ktorých zásad je riešiť teritoriálne konflikty práva dedičského, platného v zemiach českej a moravskosliezskej, slovenskej a podkarpatoruskej.

2. Náhrada škody spôsobenej trestným činom podľa zákona na ocelenú etí.

Najlepšia práca o každej z týchto otázok bude odmenená cenou po 1000 (jeden tisíc) Kč. O udelení ceny rozhodne výbor vypisujúcej odbočky, ktorý si však vyhradzuje v ktorejkoľvek skupine cenu snížiť alebo rozdeliť podľa hodnoty došlých prác. Rozhodnutie bude uverejnené v „Právnom Obzore“.

K súťaži môžu byť predložené len práce v jazyku štátnom a take, ktoré dosiaľ neboli uverejnené tlačou. Práce o cenu sa uchádzajúce treba zaslať do 1. apríla 1935 Právnickej Jednote na Slovensku, odbočke v Košiciach, Šrobárova 57.

Práce, cenou poctené, je autor povinný na vyzvanie prepustiť za obvyklý literárni honorár k uverejneniu v „Právnom Obzore“.

Prípadné informácie podá jednatel odbočky, súdny radca Adolf Vavroušek v Košiciach, Šrobárova 57.